

Asia: VN/22365/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto ry ei kannata esityksen muutosta.

Esitetyt muutokset heikentävät kuntoutujan mahdollisuuksia kuntoutumiseen ja työelämään pääsemiseen. Suomi on sitoutunut YK:n yleissopimukseen vammaisten ihmisten oikeuksista, joka edellyttää vammaisille ihmisille yhdenvertaisia mahdollisuuksia kouluttautumiseen (artiklat 24 koulutus, 26 kuntoutus ja 28 riittävä elintaso ja sosiaaliturva). Yhdenvertaisuus on sitä, että erilaisista lähtökohdista ja tilanteista tulevat saavat yhdenvertaiset mahdollisuudet yhteiskunnan täysivaltaiseen jäsenyyteen.

Esityksen perusteluissa vedotaan siihen, että matalampikin kuntoutusrahan taso on edelleen opintotukea korkeampi. Kuntoutusrahalla opiskelevalla nuorella tai ammatillisessa kuntoutuksessa olevalla ei ole mahdollisuuksia hankkia lisätuloja työskentelemällä opintojen ohessa. Hän ei olisi kuntoutusrahan piirissä, mikäli hänellä olisi siihen voimavaroja. Esimerkiksi kuulovammaisella nuorella ammatinvalinta- ja työllisyysmahdollisuudet ovat jo lähtökohtaisesti rajallisemmat kuin muilla nuorilla. Edes osa-aikatyöskentely opintojen ohella ei useinkaan ole mahdollista kuormittumisen vuoksi, mikä kuulovammaisilla usein johtuu siitä, että he joutuvat pinnistelemaan kuulonsa kanssa huonoissa kuunteluolosuhteissa.

Nuoren kuntoutusrahan ja ammatillisen kuntoutuksen ajalta maksettavan kuntoutusrahan tasolla on kuulovammaisten nuorten kannalta erittäin suuri merkitys. Niiden avulla kuulovammainen nuori on pystynyt esimerkiksi hankkimaan koulutusta, joka tukee hänen mahdollisuuksiaan työllistyä. Jos esitetyt leikkaukset tehdään, nuoren kuntoutusrahaa ja ammatillisen kuntoutuksen ajalta

maksettavaa kuntoutusrahaa saavien toimeentulon taso heikkenee. Koska tulotaso heikkenee, etuuden hakijalle saattaa tulla tarve hakea toimeentulotukea.

Lakiesityksen vaikutukset kohdistuisivat jo valmiiksi heikossa tai haavoittuvassa asemassa oleviin ihmisiin, joilla ei ole alentuneen toimintakyvyn tai esimerkiksi sairauden vuoksi mahdollisuutta osallistua täysimääräisesti työelämään. Nuorten kuntoutusrahan on todettu ehkäisevän nuorten syrjäytymistä ja edistävän työelämään pääsemistä ja kiinnittymistä.

Lisäksi Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto haluaa huomauttaa lausunnon tosi lyhyestä lausuntoajasta, mitä ei voi pitää hyvän lainvalmistelun mukaisena.

Suokas Sari
Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto ry